

Alutaguse tuuleenergia eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu

PROTOKOLL

Toimumisaeg: 25.01.2022 kell 16:00

Toimumiskoht: Tudulinna kogukonnamaja (Kooli tn 4, Tudulinna küla)

Osavõtjad: registreeritud eraldi lehel. LS ja VTK avalik väljapanek toimus 18.10-17.12.2021.

Liina Talistu (Alutaguse Vallavalitsus): Tervitussõnad ja sissejuhatus. Teavitab arutelu lindistamisest.

Heiki Kalberg (AB Artes Terrae OÜ): Teeb ülevaate planeerimise ja ehitamise erinevatest tasanditest, planeeringu osalistest, tutvustab KOV eriplaneeringu eesmärki, menetlusetappe, ajakava, kaasamiskava ja eriplaneeringu maa-ala.

Avaliku väljapaneku ajal laekus 13 kirja ja ametid esitasid oma seisukohti ja ettepanekuid. Esitati täiendavat infot ja teatati, et ei ole täiendavaid ettepanekuid. Mitmed ettepanekud puudutasid detailse lahenduse etappi. Kas on soovi, et vaatame mingeid ettepanekuid konkreetsemalt või olete saanud veebilehel nendega tutvuda?

Andrus Toss: Mis Kaitseministeerium esitas?

Heiki Kalberg: Kaitseministeerium tõi välja selle, et tuulikuid on võimalik rajada peale 2024. aastat kui kompensatsioonimeetmed on rakendunud ja uus radar tööle hakanud.

Andrus Toss: Kas keskkonnaamet pole öelnud, et midagi ohtlikku või väärtuslikku oleks?

Alar Noorvee (Alkranel OÜ): Keskkonnaamet juhtis tähelepanu keskkonnaregistris olevatele liikidele ja elupaikadele, millega oleme arvestanud juba ka arvestanud. Keskkonnaamet tõi välja, et me võiksime arvestada nende poolt üldplaneeringute jaoks väljatöötatud puhveralade soovitustega, kuid eriplaneeringu käigus ei ole see mõttekas. Puhvrite mõte on sellisel juhul, kui uuringuid ei tehta. Antud planeeringu raames tehakse uuringuid, mille tulemusel selguvad täpsed kaugused, et mõjusid välistada.

Evelyn Hints: Kui palju on maaomanikul võimalik kaasa rääkida, näiteks kui mina maaomanikuna soovin seda tuulikut enda maale?

Heiki Kalberg: On võimalik kaasa rääkida ja detailse osa lahendamisel on võimalik kokkuleppida.

Evelyn Hints: Mina maaomanikuna olen huvitatud, et maa teeniks tulu aga riik paneb kasutamisele piirangud peale pannud, vaatamata sellele, et kaitsealust liiki ei ole.

Heiki Kalberg: Aga seal võivad tekkida piiranguid, kui seal alal on nt lendorav jne.

Evelyn Hints: Aga tegelikult ei ole lendoravat.

Heiki Kalberg: Aga kui on kaitsealused alad siis oleme sunnitud need alad välja lõikama. Ala on väga suur aga kui piirangutega alad välja lõikame siis võib-olla jääb 1/10 sellest järgi.

Evelyn Hints: Siis ei jää sedagi, sest planeeritava rahvuspargi laiendamisega tõmmatakse need otsad looduskaitsealade vahel kokku.

Heiki Kalberg: Paraku see protsess selline on ja kui vaadata alale peale siis võib mõnel inimesel tekkida küsimus, et kas sellisele suurele alale tehaksegi tuulepark aga kui lõigata kõik kaitsealused alad ja puhvrid välja, jäävad siia väikesed alad, kus siis hakatakse detailsemat lahendust koostama ja pannakse täpselt paika, kuhu tuulikud tulevad

Anne-Ly Feršel: Miks just see koht on valitud kui meie vallas on piisavalt rikutud alasid? Õelge mulle palun need plussid.

Klaus Pilar (Sunly Wind OÜ): Väga raske on valida sobilikke alasid. Rikutud maastik arendaja vaatest on valdavalt riigimaa. Konkreetset siin alal oleme ise teinud puhveranalüüsi, siin on hajaasustus, saab hoida puhvrit eluhoonetest ja on küll looduskaitsealused piirangud aga on võimalik arendada. Planeeringu ja KSH tulemus võib need alad ka välistada. Meil on praegu maaomanikega mingid kokkulepped olemas, kuid on võimalik kaasa rääkida ja teha ettepanekuid.

Evelyn Hints: Mitmest tuulikust park koosnema hakkab?

Klaus Pilar: Oleme võtnud seisukoha, et 8 aga väike lootus on, et saab kuni 15. Hetkel on olemas looduskaitsete piirangute kaardistus ja meil on mingid eeldused aga planeeringu, KSH ja sõltumatute ekspertide uuringute kaudu saame ametliku vastuse. Selle protsessiga oleme väga alguses.

Evelyn Hints: Siin tuleb teemaks ka kasutegur, energeetikaprofessor Alar Konist on öelnud, et merel on kasutegur 37% ja maismaal 22%. Kui suur siis oleks see optimaalne tuulikute arv, et see ära tasuks?

Klaus Pilar: Tehnoloogia areneb kiiresti, isegi praeguste tuulikute kasutegur on juba suurem. Kui meil on ala umbes teada siis teeme modelleerimise, tõenäoliselt on see 37% ka siin saavutatav.

Anne-Ly Feršel: Põhjendus siis ongi hajaasustus?

Liina Talistu: Rolli mängivad ka riigikaitsete piirangud.

Heiki Kalberg: Näitab riigikaitsete kompensatsioonimeetmete rakendamisel avanevaid alasid.

Klaus Pilar: Alutaguse valla piires on Jõhvi-Iisaku liin, millest ida poole ei saa tuulikuid kavandada. Teine teema on ka maardlate alad, need on varasemalt olnud välistatud, nüüd on päevakorral, et anda vahepealne maakasutuse võimalus.

Anne-Ly Feršel: Saan aru, et tuulikud on 250 m kõrged? Kas kujutate ette kui kõrged need on? Meil ei ole ju selliseid, kus on lähiriikides sellised?

Klaus Pilar: Soome, Rootsi. Saan näiteid tuua. Meil on tehtud visualiseeringud ka siitkandist, mööda maanteed. Me ei ütlegi, et neid ei ole kuskilt näha.

Anne-Ly Feršel: Kui suur on tuuliku taldmik?

Heiki Kalberg: See sõltub sellest aluspinnast, kõige väiksem on ca 400 m². Kui pehme pinnas siis on see suurem.

Kadriina Krüüts: Kas seda visualiseerimist on võimalik ka minu kodus õuest teha?

Klaus Pilar: Jah, me oleme seda ka teistes valdades teinud.

Heiki Kalberg: Need visualiseeringud praeguses etapis võivad väga eksitavad olla, sellega tuleb arvestada. Meil ei ole veel asukoha valikuid tehtud. Visualiseeringutest saab tegelikult rääkida kõige varem sügisel, kui meil on mingisugused asukoha valikud olemas. Praeguses staadiumis tuleb arvestada, et need asukohad võivad muutuda. Tegelikult saavad täpsed tuulikute asukohad paika alles detailse lahenduse käigus.

Klaus Pilar: Me saame täna pakkuda, et tuleme teeme teie hoovist visualiseeringud oma parima teadmise koha pealt aga tuleb arvestada, et tegelikud asukohad selguvad planeeringu koostamise käigus.

Kadriina Krüüts: Kas visualiseeringus on näha ka varju liikumist?

Klaus Pilar: Meil on võimalik teha varjutuse kaart.

Alar Noorvee: Vari on hästi selge päikesepaistelise ilmaga ja tunduvalt väiksemal alal kui 1 km. Kaugemal vari hajub nii häguseks, et seda ei taju.

Heiki Kalberg: Kõik on modelleeritav ja detailse osa raames tehakse põhjalikumalt läbi.

Küsimus Teamsist:

Kas KSH raames uuritakse ka mõju linnustikule ja kui näiteks linde vähemaks jääb siis kas purukate levik muutub suuremaks? Kas hinnatakse mõju mesilaste pidamisele?

KSH käsitleb tuulikute mõju linnustikule. See, kas ja milliste putukate levik linnustiku arvukuse muutusest võib muutuda, sõltub juba sellest, kas putuktoidulisi linde mõjutatakse või mitte. Kui see võib sõltuda ka sellest, kas tuulegeneraatorite ümber luuakse erinevatele putukatele sobivaid elupaiku. Mõju mesilaste pidamisele otseselt ei ole plaanis hinnata. Kuid võimalik on KSH aruandes refereerida Poolas läbi viidud uuringut, kus uuriti putukate (tolmeldajate, liblikate ja kärveste) arvukust põllumaadele paigutatud tuulegeneraatorite ümbruses, põllukultuuridega kaetud aladel ning pool-looduslikel rohumaadel. Kuna vahetult tuulegeneraatori ümber oli teatud ala, kus põllukultuuride kasvatamisest loobuti, moodustus sinna rohumaaga sarnane taimekooslus. Tolmeldajate, eriti mesilaste, arvukus oli vahetult tuulegeneraatorite ümbruses sarnane või isegi kõrgem, kui pool-looduslikel rohumaadel ja märksa kõrgem kui külgnevate põllukultuuridega kaetud aladel. Seda seetõttu, et võrreldes pool-looduslike rohumaadega oli ka tolmeldajate jaoks sobivate taimede mitmekesisus tuulegeneraatoreid ümbritsevatel aladel suurem. Tuvastati, et tuulegeneraatorite ümber kujunesid putukate jaoks sobivad mikroelupaigad, mis on võrreldavad põllumassiivide servades tekkivate ja põllumassiivide vahele pikitud pool-looduslike rohumaade elupaikadega. Seega tuulegeneraatorid ja nende poolt tekitatud müra ei peleta putukaid ja sh mesilasi eemale.

Märt Helmja: *Energiaühistu tutvustus – Mida teeb energiaühistu? Kuidas osaleda ja panustada? Mis on tuulepargi osaluse väärtus? (slaidid)*

Arutelu lõpp kell 17:15

Protokollis:
geoinfospetsialist Liina Talistu